

No més drets sense debers.
No més debers sense drets.
Los drets individuals son imprescriptibles, ilegibles e inalienables. • Legislar la Libertat baix pretext de garantir-la, es cometre atentat contra ella. • La libertat propia acaba allí ahont comensa la libertat ajena. Es licit, donchs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. • La resignació que predicen las religions no es més que la fórmula del engany ab que s'preté perpetuar la injusticia social en lo mon. • Las religions son causes d'abhorros que viuen de la estafa d'admetre capitals en la terra, assegurant pagar crescuts interessos al cel.

LA TRAMONTANA defensa 'ls principis liberals més avançats, sense atenuants de cap mena. • La TRAMONTANA es anti-religiosa de totes las religions, porque totes son igualment dolentas y depressivas pera la dignitat y la inteligencia humanas. • La TRAMONTANA en politica defensa sempre al més adelantat contra 'l més reaccionari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi 'l modo de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. • La TRAMONTANA no está afiliada á cap partit, servint los interessos generals de la libertat sens compromisos ni preocupacions de sectari.

PERIÓDIC POLÍTIC VERMELL.

La salut del poble es la suprema llei

La Tramontana es el periódic qu'es publica en idioma catalá més avançat en idees polítiques, religioses y d'economía social

El Treball es la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya, 1 pesseta trimestre. — Extranjer, 2
Las suscripciones se pagan per adelantat

ADMINISTRACIÓ: carrer de Ponent, n.º 1, 1.ª, BARCELONA
Pels pagos s'admeten llibranças del Giro Móltan, lletres de fácil cobro y sellos de 15 céntims. No s'admeten llibranças especials de periódics.

PREUS DE VENDA
Número solt, 5 céntims. — 30 exemplars, 1 pta.
Surte á llum puntualment cada divendres

PREPARATIUS

Ensaig d'una recepció á l'italiana en obsequi als comissionats de Génova.

Las llágrimas dels pendons. Los que de tot en saben treure partit.

També es diu qu'en las iglesias s'hi faran molts bons sermons, alabante (com suposo) els millors predicadors.

Tots diran:—Era un gran home!— Això es lo que diran tots, més cap d'ells dirà qu'el ciero fou qu'et matà. No, això no.

Fins un himne han de cantar. Un himne, sí. Quants himnes! Un himne que, segons diuen, serà un bunyol bastant gros.

Diuen que hi fa en Ruedera. Amb això, i a Colon, que no s'en vagi l'aroma d'aquet magritat bunyol.

Gran Cristófol, gran Cristófol, descobridor del nou món, fuig corrents de la columna i tirat del mar al fons, si no, creu que de vergonya et tornaras de llautó i al pensar qu'et va pendre per un imbècil, per boig, i et feren morir d'angunia dins d'un calabasso fosc, patint molt més qu'el Pelayo, aquella botant prevo d'arribar posant a la barra als pobres treballadors.

Fuig, Colon, de la columna; fuig del moviment, Colon, que si al menos te fan festes (com si siguessis un gos) que no ho fassin a la vista, que s'indignarien molt, puix veuràs a molts homes de la ciutat regidors qu'am l'excusa de fer gastos per honrar el teu record, s'ompiuran bé las butaacas amb els diners de tothom.

Fuig, Colon, y si no fuges, fas, al menos, lo que et dia jo.

Fes rodà amb els peus la bola (la bola vol dir lo món, i així qu'à sota las plantas hi ha Espanya, creume, hoy, posat a ballà el bolero, ó cantar, tant s'ens en don, puix tens de saber qu'à Espanya de cas de tu s'en fa poc, qu'aquí lo que més agrada son las carreras de bous es la festa que fa el poble, la festa dels espanyols.

D'això no t'eu quedé dupte, no pots dubtar. Colon, qu'ens tu no hi han pensat més am quatre cents anys qu'ets mort.

Enón, fes lo que et proposo; fesho, creume; ó si no, no et moguis, no, no et belluguis, mantente tresso en els llocs, y quant t'acabien las festes diràs si hi tingut rabo, puix lo dic que molt me sembla (y si m'equivoco es poc) que las festes qu'han de fer-te resultaran un bunyol.

DUMINGÓ BASTINIANA

Resultats consolidadors donà la festival matutina organizada a favor dels cinc obrers condemnats pel consell de guerra, que tingué lloc el passat diumenge en el teatre del Tivoli d'aquesta ciutat.

Com diguerem en nostre darrer número, abans de tirar avant la festival es feu una subscripció particular entre la classe obrera pera pagar tots els gastos a prerroteig entre els suscrits, resultant d'això qu'a raho de sis rals per barba, ha quedat encara un excedent de 5465 pessetas.

Se despataxaren en taquilla 1.425 entradas, qu'à 2 rals cada una feren un total de 71250 pessetas, y en la satata van recullirse 27645 pessetas.

Y com la societat La Benya feu un donatíu de 25 pessetas, y ademés d'un particular se reberen a 30 pessetas, el resultat total a favor dels beneficiats fou de 1.07090 pessetas, que, sent cinc els obrers que condemnà el consell de guerra, tocan 21418 pessetas a cada un, per aquet sol concepte de la festival, puix aquet es tan sols un dels molts recursos en que s'arbitran ferdos a favor d'ells.

Aixís demostra prácticament la classe obrera que no abandona a sos maritrs y que sab recompensar en tot lo que li es possible a sos companys de las injusticias socials de que son victimas.

La Comissió organizadora de la festival ens

fa especial encàrreg de donar en son nom las més expressivas gracias al coro *La Trompeta* y a son director J. Durán, als coros de l'Associació de Clavé y a son director el mestre Gioula (fill), a *La Benya*, al quarteto A, B, C, y a tots quants prengueren part de franc en el concert y a tots quants contribuïren a son esplendor y al brillant resultat obtingut.

[Visca la solidaridad obrera!]

Qui vulga revisar els comptes y sos comprobants en la xocolateria del carrer de Ponent, n.º 54, estarán de manifest fins el próxim diumenge.

Altra vegada el poble soberà ha pogut fer us del seu dret votant diputats provincials el prop passat diumenge, y altra vegada, am molt bon acert, ha renunciat generosament a la mà de Leonor, no volguent complicitats directes ni indirectes am las desvergonyidas tupinadas que forman ja la costum del sistema.

Els ministerials han guanyat per tot arreu, com sempre, y han deixat sortirne uns quants dels contraris pera que fassin el joc de l'oposició.

En cambi més del noranta per cent d'electors no ha volgut exercir la soberania d'anar a votar, convensuts de qu'era inútil molestar-se, peque el paternal govern qu'es cuida d'això ja ho arreglaria tot a la mida del seu gust.

Y aixís han resultat uns eleccions dignas de qui las ha fetas.

Allò del miracle dels pans y dels peixos ha tornat a quedar-se petit davant dels que diumenge s'operaren en molts punts davant de las urnas electorals.

A Tarrassa apenas ningú anà a votar: doncs al fers l'escrutini resultà qu'havian votat quasi tots els electors del cens, am gran majoria per part dels conservadors, per suposat.

A Rubí tenian un colegi intervengut els republicans. En ell votaren 15 electors, en sa majoria d'oposició; però, fillets, en els altres, a pesar de no sabersi notar més moviment, resultaren els vots a centenars per las candidaturas adictas.

En una secció de Sant Andréu que presidia l'arcalde, va fers encara més, segons conta un diari local: després de la votació, y sense contar res, va calarse fog a las papeletas votadas, van ventarse las cenizas, y tot seguit va procedirse tranquilament a la fabricació de l'escrutini per generació espontánea.

Quan tants miracles electorals se realisan, no sé qui serà el tonto qu'es mogui de casa per anar a votar.

Aixís com aixís té de trobar-se ja am tota la feyna feta!

Doncs no hi ha pera que molestar-se en eleccions.

Una verdadera batalla en pro y en contra de la salut pública están libranti actualment uns quants periódics per una part y uns acaparadors sense entranyas per l'altra.

Se tracta de gallinas importadas del Mar Negre, punt de Russia ahont el cólera ha causat y está encara causant molts estragos, y quinas gallinas portan el rudiment ó llevor de l'enfermetat colerica, de lo que n'es bona prova las moltas que van morint pel camí.

Mes com allí las compran per cap diner els negociants am la salut publica y aquí las venen a un ull de la cara, zqu es importaria que reventés mitj Barcelona si ells podian acabar de fer bona fortuna?

La premsa, a quin cap ha estat aquesta vegada *El Diluvio*, prou han dit y fet per evitarho, y fins algunas autoritats s'hi han pres bon interès, però en la màquina de l'Estat hi han tantas engravacions y rodas inútils y perniciosas, qu'ontant algunas d'ellas sembla que las gallinas colericas han passat per bonas.

Y qui rebí ja es cuydarlo de remegar.

Això de las festes de Barcelona va a resultar un bunyol de primera.

Com els temps no están per festes, molts son els carrers qu'al buscar recursos pera guarnirlos se troban am que ningú pot donar res, y tenen de renunciar a la llustrina, l'alfals y la mangra, per mor de la falta de diners.

Al carrer Ampie, que refiantse d'en Girona se proposava ferla en gran y plegà el ram dels

primers, ha seguit el carrer de la Portaferriera, que refiantse d'un dels caps-pares de *La Fulla* li ha resultat *Lluja*.

A n'aquets han seguit els carrers de Ponent, Carme y varios altres en qu'alguns vehins de bona fe ja s'havian entusiasmat, teint de renunciar si us plau per fora a la guarnició.

Quan las leyas van tan malament quan falta pa a tantas casas y la miseria es maniesta quasi per tot: son irrisorias las festas y es comprén que sols las patrocinin els quins treyent els diners de las corporacions oficials, farán allò de qui *els manja els dits se n'unta*

Veyentelas perdudas a Malgrat els ministerials, fins se valgueren d'algun burges qu'en las eleccions del diumenge feya ensenyar la papeleta a l'elector per assegurar-se de que votava am t: la libertat.

A pesar d'això, guanyà allí la candidatura republicana; però ja s'ha arreglat el conflicte am las altres poblacions d'aquell districte electoral.

A Alcalá de Guadaira (Sevilla) l'elecció fou molt trempada.

Portavan aventatge els republicans, quan comparegué l'arcalde am un numerós grupo d'electors y electoras en estat més de necessitar el lit que l'urna, y proposà un arreglo en que guanyessin els ministerials.

No acceptà la proposició el president del colegi, y allavors a garrotadas trencaren l'urna y disposaren uns quants paquets de diputats provincials del Govern dintre l'urna, amensant en pelar al primer que gosés tocarlos.

[Visca la soberania nacional practicada a garrotadas!]

Las eleccions de diputats provincials s'han fet a tota Espanya am tranquilitat completa. No faltava més!

Així ens recorda aquell parte cèlebre d'un arcalde de Reus l'any 35, que deya al governador de Tarragona:

«Acaba de feise la matansa de freres am tota tranquilitat, sense haver tingut de lamentar cap desgracia personal.»

El resultat total de las eleccions del diumenge, ja molt previst abans del dia del vot, es el següent:

Uns 350 diputats conservadors, uns 160 de fusionistas, cosa de 50 republicans y uns 25 entre carlins y nacionalistas.

Aquet era ja el cas previst, y d'aquí no es passa ni per Cristo.

Ni pel cos electoral.

Els conservadors d'Hostalrich n'han fet de molt bonas pera obtenir una brillant victoria en las perterres eleccions.

Cortian com una manada de llops famolencs per carrers y plassas, ficante am tot desceoro per las casas demanant vots y oferint gots de vi y cigarros puras als que tractaven de recompenar el sacrifici.

De trampotas a las llistas si n'hi havia, no ni ha que parlarne. Gracias a n'aquestas habilitats y a l'interés d'última hora buscant electors de get de vi han lograt una gran victoria... peque sos contraris, els republicans, s'han retret de l'asco que sentian en sa gran majoria.

Així, així: tothom a caseta, y qu'ells meteixos, ben sols, s'ho arreglin tot.

DEL CONGRÉS DE LLUIREFFERANDERS

Res de nou tenim de comunicar a nostros lectores, com no siga la nova adhesió de l'escola laica de novias de Sabadell, dirigida per la profesora Isabel Vila, am la qual són ja 27 las entitats adheridas.

Els donatius pels gastos de delegació donan, fins avuy, el següent resultat:

Suma anterior	21150
Societat d'Obrers Tintorers	10
12.º de Camàlica del comerç de Barcelona	25
Suma actual	24650

Respecte a la subscripció que va en altre llog d'aquet número, havem resolt, ademés de *Las Rainas de Palmira*, regalar als suscriptors tots els llibres de nostra biblioteca mentres el valor del donatíu siga igual al dels llibres qu'es vulguin.

Continúan insistent els rumors de pròxims aconteximents a Espanya, que potser cambiïn bastant el modo de ser de la nació, per lo que ja es parla de coalicions carlo-conservadores y liberal-republicanas.

Avuy los y demà festa.
L'actual sistema hipòcrita que impera es inquantable.

En els darrers vuyt dias transcorreguts no havem tingut d'apar més que quatre vegades al jutjat, però cap per la societat *La Fulla*, que no sabem si li haurà fet efecte nostra bona disposició en tornarli las pilotas, puix no tenim notícia de noves persecucions per els directament intentadas, ni ens consta qu'es tirin enlevant las darrerament promogudas.

Pensaran potser, els del *terno de milionaris*, que una corda al coll igual espellís el d'un gran senyor qu'el d'un descamisat?

Està a punt de sortir, ó ha sortit ja, l'*Almanach de la Question sociale*, que es publica a París fa tres anys baix la direcció de P. Argiriades y am la col·laboració de distingits literats defensors de la causa obrera.

Aquest *Almanach de la Question sociale* per 1893 formarà un volum de 210 planas en 8.º, impresas en bon paper, y es vendrà a 1.⁵⁰ francs tant a França com fora d'ella, poquentes fer els pedidós a l'*Administration de la Question sociale*, 5, Boulevard Saint-Michel, París.

SUSCRIPCIÓ

pels gastos de delegació obrera al Congrès Universal de Liurepensadors, regalantse la obra de Volney Las Ruinas de Palmira y els llibres *Questions Sociales*, *La Revolució y La Mujer en el Cristianismo*, per valor de tot lo qu'es suscriu.

Pessetas

En La Llan: P. Mosquera, 1 pesseta.— Joan Arús, 1.—Josep Valls, 1.—Joan Toró, 1.—F. Vernet, 1.—J. Puig, 1.—J. Clot, 1.—A. Gurri, 1.—J. Casas, 1.—Teodor Farrions, 1.—Manel Cañadas, 1.—Esteve Roig, 1.—J. Guardia, 1.—P. Feliu, 1.—J. Pons, 1.—Total, 15

En La Tramontana: Domingo Cladellas, 1 pesseta.—Miquel Seret, 1.—Vicens Castells, 1.—Ramon Bros, 1.—Agustí Jordà, 1.—Pere Torra, 1.—Pere Virgili, 1.—Joan Pagès, 1.—Josep Carbonell, 1.—Patriu Serra, 1.—J. Bayona Durán, 1.⁵⁰.—Esteve Gispert, 1.—Un que sols creu que Deu es Salut y Pessetas, 0.⁵⁰.—J. Martin, 2.—Isabel Vila, 1.—Martí Sau, 1.²⁰.—Total, 17.²⁰
Suma, 32.²⁰

Continúa oberta la suscripció.

QUAN SERÀ?

«Quan serà aquell jorn ditós quan serà, que la terra veurém lliure de caps pelats?»
«Quan serà l'anhelat dia, quan serà, qu'exenta veurém la terra de soldats?»
«Quan serà, que ja ho anyoro, quan serà, qu'inútils serán els jutges y magistrats?»
«Quan serà el jorn qu'els carcundas, quan serà, sápigam lo qu'es vergonya y dignitat?»
«Quan serà el jorn qu'els rucs negres comprendrán qu'el poble ja no els escucha?»
Quan serà?

M. BONAPARTA

El periòdic carcunda nocedall *La Defensa*, que tenen els vilanovins la desgracia de veure publicat en aquella avançada vila en qu'els absolutistas hi son contats, ha tingut la santíssima barra de dirigir *Una Exposició y una súplica al Ayuntamiento constitucional de Vilanova y Geltrú* demanantli que no fassi insertar els anuncis oficials al periòdic federal d'aquella vila *El Pueblo*, per allò de que no es catòlic, apostòlic ni romanso, afegint, a volta d'alguns racionis mastegats en carca, que vol

dir sense sentit comú, qu'allò que fa l'Ajuntament de Vilanova amb el periòdic *El Pueblo* «es tan indigno com si l'Ajuntament de Madrid publicqués sas decisions oficials en *El Motín* ó en *Las Dominicales*, y el de Barcelona ho fes en *La Esquella de la Torratxa* ó en *La Tramontana*».

Tenint en compte que l'Ajuntament de Vilanova es federal, en sa majoria, com el periòdic *El Pueblo*, no veiem el perquè el de Madrid ó el de Barcelona no es tinguessin de servir de *El Motín* ó de *La Tramontana*,... si cada corporació tingues las idees del respectiu periòdic. Qu'el qu'es amb els actuals Ajuntaments... ¡juix! ja cuydariam nosaltros més qu'ells de no caure en semblant baixesa, qu'afortunadament els partits avançats, de vergonya y decencia politicas en tenen més a la sola de la sabata que tots el reaccionaris en tot son demunt.

Doncs que! *¿Vol La Defensa* qu'un Ajuntament federal preferixi als periòdics carcos ó als conservadors, tant més quant el de sa comunió política inserta els dits anuncis de franc y els contraris s'ho fan pagar tant com poden?

«Vaya un modo de raciocinar que tenen aquestos carcos!»

Decididament están deixats de la mà del sentit comú, atontits per son Deu, Patria y Rey, que s'els ha begut l'enteniment.

Lanjarón es una vila de la provincia de Granada, quin arcalde té una empresa de cotxes que fan el servey desde la capital al poble.

Doncs be: a una familia estrangera va acudirli fer aquest viatge en un cotxe particular, y al saberho l'arcalde envià a buscar al criminal, y per via de correcció li feu clavar una pallissa devant seu pels municipals, clausantli varias feridas a l'estranger.

Y no es pensin que Lanjarón siga un poblet de mala mort, no: es una vila d'uns 4.200 habitants, amb establiments balnearis, guardia municipal, y altres adminiculs.

L'arcaviat ha fet la corresponent denuncia als tribunals.

Però el qu'em temo es que si reclama encara hi perdrà més, y molt serà qu'amb una segona edició arcaldesca no hi deixi la pell haventhi anat per curarse.

¡Aquí dels conservadors purs pera cantar un himne a las glorias de la patria!

Havem rebut una fulla dirigida als treballadors de Sant Martí de Provensals, y especialment als de las *Tres Clases de Vapor*, en la qual, baix la firma de 72 obrers y obreras, y assegurant que son 150 els firmants, fan graves càrrecs als representants d'ofici coneguts per *pa-porrinos*, y en especial a dos d'ells qu'encara considerem nosaltros que no son pas els pitjors, am tot y creurels bastants dolents, y a saba bandera contra tots els vividors de las cuotas de l'infelís treballador de fàbrica, pugnart per sacudirse tant ignominios jou del demunt.

Ja era hora.
La vergonya d'aquets representants que, xucant la sang de l'obrer, s'avenen amb el burges sempre qu'els convé, y fins exercint de polissons, s'atreixeixen a infamias com l'agressió del carrer de Ponent contra un malalt y contant am l'impunitat per son caràcter policies, ja es hora de que acabi per honra de la classe obrera.

Contin els firmants am nostre apoyo en tot allò qu'els puguem esser útils.

A Tarragona els pastors de la llana clatelluda tractan de fer un criader de *cargolins* devant per devant de l'hort de las *monjetas* que allí es cultivan.

Quan en fassin de petits que m'en envihin mostra.

Aquell tocador de fluvíol, fabricant de sabatas y estanquer, qu'à Vilassar de Dalt feu acabar la discussió en una taula del casino, lo que més li convidria es qu'es cuydés de que las cadiras de la societat no servissin pera fer negoci els comerciants de llana de clatell.

¿No li sembla?

Un batibull del redimontri sembla que hi ha actualment entre algunas floristas de la Rambla.

Segons ens conta un que diu estarne ben enterat, es el cas que cert dependent del municipi permetia vendre figas entre las flors, pel molt que li agradava aquella fruyta y s'en atipava cada dia.

Mes ha vingut un moment en que l'home sembla que s'ha vist prou enfignasat, y llavors empaytà sens mirament a las floristas venedoras de figas, resultant qu'un dia d'aquesta setmana s'en prengueren catorze coves a las qu'en venien per puestos de las flors de la part esquerra de la Rambla, que son las més pobres.

Si els esquitxos d'autoritat en fan d'aquestas, ¿què no tenen de fer las autoritats de debó?

Perque es allò qu'els diu: «¿Qué fan els infants? Lo que veuen fer als grans.»

Els guarda-passaig, per exemple, monopolis-san figas a coves; els regidors, quan la fan per la Rambla de las Flors, ja se la buscan am figas d'altra mena.

Formar amb aquestas lletres el titol d'un drama català.
CINTET BARBERA Y CARGOL.
GEOGLIFIC
X X X
X X
X X
A
J. BRUNO Y SANZ

SOLUCIONS
A LAS BARRIAS DEL VÉRBEO DEBERE
Mudana: Camila, Camila.
Trencacloscas: Santa Coloma de Farnés.

PATA N.º 18
MIQUEL MAS, (de Torelló)

Aquest individuó se'n presentia com a company y ens demanà facilitats pera vendre nostre periòdic per Torelló y sos volts. Tantas facilitats li donguerem, qu'abusa d'ellas y ens las agrahi quedantnos a deveure 75 pessetas fa més de dos anys, sens haver tingut a be pagar un centim d'ellas ni contestarnos cap carta, ni dinosen una paraula en tot aquest temps. Queda per fi instalat a la gabia per rata apropiat.

Que obrin lull los que tenen comptes vells, qu'ens preparém a fer lo saldo engabiantlos.

Ratas consagrats:—1. Joaquim Miquel, de Lleida, per 27.⁵⁰ pessetas.—2. Domingo Gombau, de Falset, 10.—3. Pere Martí, de Balaguer, 18.—4. Ramon Torredell, de Agrament, 37.⁵⁰.—5. Rosa Roig, de Figueras, 20.²⁴.—7. Joseph Arnau y Bonet, de Valls, 18.—8. Llorens Serra, de Perpinyà, 37.⁵⁰.—9. Francisco Maximo, de Figueras, 20.—10. Fernando Gonzalez, de Palma de Mallorca, 17.⁰⁰.—11. Miquel Mestre (a) Rus, de Cervera, 16.—12. Casimiro Torres, de Arenys de Munt, 28.—13. Pau Bosch, de Bellver, 20.⁵⁰.—14. Francisco Viadruch, de Cubells, 9.⁵⁰.—15. Pau Esteve, de Mollet, 7.⁸⁰.—16. Joseph Ginester Puigvi (a) Maxayve, de Vich, 20.⁷⁰.—17. Emili Veciana, de Santa Coloma de Queralt, 27.⁰⁰.